

Slovo **prievidza** sa nevyskytuje len v spojitosti s názvom nášho mesta. Nájdeme ho vyhľadávačom Google aj v novinách Pešťbudínske vedomosti, no s malým počítačným „p“. V tom čase malo toto slovo určite aj iný význam, v spojitosti, ktorej však nerozumieme. Posúďte sami.

Slovo prievidza, ale nie názov mesta

Toto slovo sa nachádza v troch číslach uvedených novín. V prvom z nich – roč. II, č. 88, dňa 4. novembra 1862, s. 3 v správe – *Z Itálie teraz nie mnoho nového. Viktor Emanuel má ist do Milana držať **prievidzu** nad lombardskou divísiou vojska. O Garibaldi novšia zpráva oznamuje, že je nie tak veľmi nebezpečne, mal pokojnú noc, jedol chutne, je veselšej vôle a Dr. Nélaton, ktorý Garibaldiho 28. navštívil, nedrží amputáciu nohy za potrebnú.*

V ďalšom čísle – roč. III, č. 36, dňa 5. mája 1863, s. 3 sa zasa uvádza v texte – *Cisár Napoleon, ako všeobecne známo, dá mnoho roboty nie len politikom ale aj románopiscom. Taký romantický kúsok vykonal aj nedávno, keď išiel z **prievidze** nad gardou držanej.*

V treťom prípade – roč. III, č. 61, z 31. júla 1863, s. 3 je uvedené v správe „Z Petrohradu. Dňa 8. t. m. držal cár **prievidzu** vojska vrátivšieho sa z Poľska. Po **prievidzi** dal cár predvolať všetkých ranených a vyznamenajúc vojakov, d'akoval im za dokázanú udatnosť. Všetci dôstojníci boli pozvaní k cárskej hostine. Keď vojsko to vracalo sa z **prievidze**, uvítala ho deputácia kupcov s predsedom bursy na čele s chlebom a soľou a pohostila potom celý pluk na námestí. Velikej pocty stal sa účastným od neprajníkov tak nenávidený Muraviev. Pri slávnostnej hostine sboru profesorského na vŕšeučilíšti v Moskve bol na poctu jeho prípitok prednesený, ktorý mu d'alekopisom aj oznámili, na čo on posielajúc svoje poďakovanie odpovedal, že poriadok uvedie a celistvosť d'ržavy ruskej poistí. Podobne učinili aj generálovia a dôstojníci v Radome a v knieža (veľkoknieža) Konštantín na hostine v zámku varšavskom.

Uviedli sme päť prípadov použitia slova **prievidza**, ktoré sa v súčasnej slovnej zásobe už nenachádza. Vedel by niekto z čitateľov vysvetliť význam tu použitých spojení? Po dvakrát vo význame *držať prievidzu a ísť*, či *vracať sa z prievidze*. Za vyriešenie „rébusu“ redakcia ďakuje.

Ján Sabo (1942)